

Інститут педагогіки
НАПН України

Збірник матеріалів
V МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

СВІТ ДИДАКТИКИ: ДИДАКТИКА В СУЧАСНОМУ СВІТІ

9-10 грудня 2025

До 100-річчя заснування
Інституту педагогіки
НАПН України

Київ
2026

Національна академія педагогічних наук України
Міністерство освіти і науки України
Відділення загальної середньої освіти і
цифровізації освітніх систем НАПН України
Інститут педагогіки НАПН України
Державний педагогічний університет імені Іона Крянге в Кишиневі (Республіка Молдова)
Малопольський державний університет
імені капітана Вігольда Пілецького в Освенцимі (Республіка Польща)
Міжнародна академія прикладних наук в Ломжі (Республіка Польща)
Університет природничих наук у Варшаві (Республіка Польща)
Інститут україністики Варшавського університету (Республіка Польща)
Резекненська академія Ризького технічного університету (Латвійська Республіка)
LUMEN Conference Center (Румунія)
Грузинський міжнародний університет (Грузія)
Промисловий, технічний й автомобільний заклад
профільної середньої освіти в Їглаві (Чеська Республіка)
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Рада молодих вчених НАПН України

***Збірник матеріалів
V МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
«СВІТ ДИДАКТИКИ: ДИДАКТИКА В СУЧАСНОМУ СВІТІ»***

**До 100-річчя заснування
Інституту педагогіки НАПН України**

***Київ
Видавництво Людмила
2026***

*Рекомендовано до друку вченою радою Інституту педагогіки НАПН України
(протокол № 2 від 05 лютого 2026 року)*

ЕКСПЕРТ:

Головко Микола Васильович, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, заступник директора з наукової роботи Інституту педагогіки НАПН України.

РЕЦЕНЗЕНТ:

Опалюк Тетяна Леонідівна, доктор педагогічних наук, професор, декан факультету спеціальної освіти, психології і соціальної роботи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

ЗА ЗАГАЛЬНОЮ РЕДАКЦІЄЮ

доктора педагогічних наук, професора, дійсного члена НАПН України

Топузова Олега Михайловича,

доктора педагогічних наук, професора, члена-кореспондента НАПН України

Малихіна Олександра Володимировича.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Арістова Наталія Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор;

Калініна Людмила Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор;

Попов Роман Анатолійович, доктор педагогічних наук, доцент, старший дослідник;

Павельчук Марина Олександрівна, кандидат педагогічних наук;

Ліпчевська Інна Леонідівна, доктор філософії в галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка»;

Тетик Валентина Романівна.

С24 Світ дидактики: дидактика в сучасному світі: зб. матеріалів V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 09–10 грудня 2025 р. / за наук. ред. доктора педагогічних наук, професора, дійсного члена (академіка) НАПН України О. М. Топузова; доктора педагогічних наук, професора, члена-кореспондента НАПН України О. В. Малихіна. Київ : Видавництво Людмила, 2026. 674 с.
ISBN 978-617-555-352-7

До збірника увійшли матеріали учасників V Міжнародної науково-практичної конференції «Світ дидактики: дидактика в сучасному світі» (09–10 грудня 2025 р.).

У матеріалах конференції розглянуто питання теорії і методології сучасних дидактичних процесів; організації освітнього процесу в Україні в умовах воєнного стану; компенсації освітніх втрат в умовах воєнного стану в Україні та повоєнний період (інноваційні підходи, технології, моделі, методики, методи і засоби навчання); психолого-дидактичних проблем організації освітнього процесу в умовах інформаційного суспільства; тенденцій розвитку сучасної дидактики (зарубіжний досвід); трансформаційних процесів в освіті XXI століття (дистанційне та змішане навчання); формальної, неформальної, інформальної освіти; інноваційних підходів, технологій, методик, методів, прийомів і засобів навчання.

Збірник адресовано науковцям, науково-педагогічним працівникам, педагогам, докторантам, аспірантам, студентам.

УДК 37.02(063)

За зміст публікацій, достовірність інформації, цитат, покликань на літературні джерела відповідальність несуть автори.

Курільченко М. О. ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ПЕРЕВІРКИ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЗАСОБАМИ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	234
Левченко А. В., Таможська І. В. РОЗВИТОК У МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ.....	237
Листопад О. А. ІНТЕРАКТИВНІ КНИГИ-ІГРИ ЯК ЗАСІБ ЦИФРОВОЇ ДИДАКТИКИ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ.....	243
Малашенко Ю. А., Єфременко А. Г. МОДЕЛІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЕКОНОМІСТІВ У ВОЄННИЙ ЧАС	249
Полякова Д. РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	253
Самбор М. А. РОЛЬ ПРАВА ЯК ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА	256
Степанюк А. В., Сорока О. В. ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ ПРИРОДНИЧИХ НАУК У ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА	261
Шевченко Л. Л. РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.....	265

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ДИДАКТИКИ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Churkina V. GIFTEDNESS RESEARCH AND THE FORMATION OF A PERSONALITY'S AESTHETIC CULTURE IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION	268
Fedorenko S. TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF MODERN DIDACTICS	273
Ду Фенін АНАЛІЗ НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ ПРО ПІДГОТОВКУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В КНР.....	276
Кіріяченко І. А. АНАЛІЗ ЗМІСТУ ПЕРШОГО В КНР ЗАКОНУ ПРО ДОШКІЛЬНУ ОСВІТУ	279
Козир М. ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ У КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	283
Лисенко С. А. НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ БРАЗИЛІЇ	286

було з'ясовано, наприкінці експерименту високий рівень цієї готовності було виявлено в 24,2 % студентів експериментальної групи та 12,1 % студентів контрольної групи. Своєю чергою, низький рівень готовності до здійснення самостійної роботи засобами цифрових технологій було визначено в 16,8 % студентів експериментальної групи та 29,4 % студентів контрольної групи.

Як бачимо, кількість студентів з високим рівнем сформованості цієї готовності в експериментальній групі збільшилась на 17,5 %, а в контрольній групі – тільки на 5,2 %. Навпаки, в експериментальній групі кількість студентів з низьким рівнем готовності зменшилась на 23,3 %, а в контрольній групі – тільки на 10,4 %. Крім того, за отриманими даними визначено, що в експериментальній групі спостерігалися більш суттєві позитивні зміни в рівні навчальних досягнень магістрантів, ніж у контрольній групі.

Отже, можна зробити загальний висновок про те, що реалізація розробленої системи дійсно дозволяє суттєво підвищити рівень готовності майбутніх викладачів педагогічних дисциплін до організації самостійної роботи засобами цифрових технологій, а також загальний рівень навчальних досягнень цих здобувачів. Вірогідність отриманих результатів експерименту доведена за допомогою застосування критерію Пірсона.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гуржій А. М., & Пригодій М. А. (2024). Класифікація цифрових технологій підготовки майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівної галузі. Модернізація змісту професійної освіти в умовах євроінтеграції України – 2024: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції (с. 33-34). 17 квітня, 2024, Україна: ДНУ «ІМЗО».

2. Пригодій, М. А. (2023). Методичні засади застосування цифрових технологій у підготовці майбутніх кваліфікованих робітників: наукова доповідь на засіданні вченої ради Інституту професійної освіти НАПН України, 20 листопада 2023 р. Вісник НАПН України, 6(1), 1-13. <https://doi.org/10.37472/v.naes.2024.6104>

3. Пригодій, М. А., Гуржій, А. М., Гуменний, О. Д., Голуб, І. І., Пригалінська, Т. Г., & Волошин, А. М. (2023). Цифрові технології професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників у воєнний та повоєнний час. Київ: Інститут професійної освіти НАПН України.

Левченко А. В.

*Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна
(Харків, Україна)*

Таможська І. В.

*Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна
(Харків, Україна)*

РОЗВИТОК У МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ

Професійна підготовки є соціокультурною основою соціально-економічного розвитку країни (Tamozhska, Chubuk, Pienov, Myroshnychenko, &

Prokofyeva, 2024). Критичне мислення має важливе значення для формування готовності людей до життєвих реалій, що вимагають від них нових знань, умінь / навичок, та для прояву індивідуальних здібностей у процесі самореалізації в інформаційному суспільстві. Це ключова стратегія, що дає змогу здобувачам освіти усвідомити «змінний характер освіти» та впроваджувати нові підходи до розвитку суспільства.

Питання, пов'язані з критичним мисленням викликають дискусії. Науковці акцентують увагу на особливостях розвитку в здобувачів освіти критичного мислення: у контексті науково-дослідної діяльності з використанням адаптованих освітніх інновацій (Усата, Блохіна, & Гаврик, 2025); через освоєння методології наукових досліджень (Ніколаєску, & Соловей, 2025); під час навчання іноземних мов, інтегруючи цифрові інструменти (Гульчук, & Лісова, 2025); застосовуючи проєктні методи (Антонов, & Антонова, 2025) та ін.

Презентують тлумачення поняття «критичне мислення» та визначають основні характеристики цього феномена. Зазначають, що це окремий тип мислення, що характеризується активністю, цілеспрямованістю, самостійністю, дисциплінованістю та рефлексивністю, передбачає розвиток у процесі навчання таких здатностей людини, як аналіз, синтез, оцінювання інформації з будь-яких джерел, визначення проблем / альтернатив та їх оцінювання, вибір способів вирішення проблеми, висловлення власної позиції щодо неї, обґрунтування власних поглядів, свідомий вибір / дії (Поментун, 2018); сукупність розумових операцій, що демонструють здатність людини аналізувати, оцінювати інформацію з різних джерел, синтезувати, порівнювати, вирішувати проблеми, знаходити вихід із складних ситуацій, приймати обґрунтовані рішення, генерувати нові ідеї та втілювати їх на практиці, передбачати ризики під час прийняття рішень, усвідомлювати різні варіанти розвитку подій; як метод ефективно функціонує в межах розумового комплексу дій у освітньому процесі та сприяє запобіганню негативних проявів, пов'язаних з інформатизацією суспільства (Kosarieva, Vasylenko, Breslavets, Tamozhska, Anikina, & Mordovtseva, 2022); важлива навичка особистості, що ґрунтується на логічному аналізі, самоконтролі та усвідомленому оцінюванні інформації, яка допомагає приймати обґрунтовані рішення, спираючись на факти, контекст, методи дослідження та відповідні критерії (Усата, Блохіна, & Гаврик, 2025); одна із фундаментальних компетентностей, що забезпечує успішну адаптацію до динамічних умов праці / суспільного життя; є невід'ємною частиною ефективного вивчення навчальних дисциплін, дозволяючи здобувачам освіти не лише запам'ятовувати інформацію, а глибоко її розуміти, оцінювати та інтегрувати у власну систему знань (Ніколаєску, & Соловей, 2025).

Убачаємо потребу в авторській психокорекційній програмі розвитку критичного мислення в здобувачів освіти педагогічних спеціальностей, метою якої є підвищення в майбутніх педагогів рівня розвитку критичного мислення та зниження рівня ригідності мислення. Особливості програми розвитку: 1) підвищення мотивації до навчальної діяльності; 2) дослідницька діяльність; 3)

застосування програми BYOD, використання власних пристроїв для виконання завдань; 4) проведення занять з арт-терапії.

Під час вивчення педагогічних дисциплін важливо мотивувати майбутніх фахівців до оволодіння здатністю критичного мислення. Мотиваційною є потреба в особистісному самоствердженні здобувача освіти. Так формується свідомий підхід до критичного мислення, передумови індивідуального успіху та мотиваційний стимул.

У процесі оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти, акцентується увага на особливостях нарахування додаткових балів до модульної оцінки (за участь у науково-дослідній роботі, грантовій програмі та олімпіаді, підготовці публікацій (наукової статті, тез доповіді) та творчих робіт на конкурс із педагогічної тематики). Доцільно також звернути увагу на те, що педагогічні дисципліни, які вивчають здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти, містять модулі, теми, навчальний матеріал, пов'язаний із науково-дослідною роботою. Наприклад, модулі «Теоретичні основи академічної доброчесності педагога-дослідника» та «Академічна доброчесність у науково-дослідницькій практиці педагога» навчальної дисципліни «Патентознавство та інтелектуальна власність. Академічна доброчесність педагога-дослідника». Під час вивчення навчальної дисципліни «Світовий досвід та тенденції розвитку університетської освіти» порівнюють освітні системи різних країн (Австралії, Японії, Великої Британії, Сполучених Штатів Америки, Німеччини, Франції) за визначеним алгоритмом на основі матеріалів наукових статей із порівняльної педагогіки, нормативно-правових документів, що регулюють діяльність освітніх закладів освіти, сайтів освітніх установ та закладів вищої освіти. Здобувачі обирають тему магістерської роботи та виконують її (вивчають літературні джерела та оформлюють їх за визначеним стандартом; розробляють методологію дослідження; опрацьовують матеріал, структуруючи, систематизуючи, узагальнюючи, порівнюючи його; підбивають підсумки, висувають гіпотезу, готують матеріали до виступу на засіданні екзаменаційної комісії, проходять процедуру захисту тощо), що вимагає від них критичного мислення та аналітичних навичок.

Під час публічного захисту (наприклад: проекту, магістерської / курсової роботи, звіту про проходження практики) студенти опановують такі важливі компоненти компетентностей критичного мислення, як усвідомлення багатоваріантності знань, відсутності єдиного й остаточно правильного погляду, потреби в постійному розвитку та самовдосконаленні (Тесліченко, 2015, 230–235).

Отже, науково-дослідна діяльність в умовах закладу вищої освіти «відкриває» перед студентами педагогічних спеціальностей значно ширші можливості для розвитку критичного мислення, адже вони аналізують, оцінюють та синтезують отриману інформацію, перевіряють обґрунтованість припущення, зіставляють різні погляди для формування логічних висновків під час здійснення наукового пошуку.

Підвищення рівня навчальної мотивації здобувачів вищої освіти можливе через удосконалення освітнього процесу шляхом упровадження нових, сучасних методів та форм організації навчання в умовах переважно дистанційного навчання.

Звернемо увагу на ефективності використання під час семінарських / практичних занять та самостійної роботи здобувачів освіти графічних організаторів, концептуальних таблиць, технологій запитань, завдань, які передбачають роботу з педагогічною термінологією, написання есе, анотованих записок, а також обговорення актуальних проблеми на тематичних форумах, у групах соціальних мереж, на платформах дистанційного навчання. Такі форми роботи дають змогу наочно спостерігати «динаміку внеску» кожного здобувача в спільну навчальну діяльність, а також сприяють як підвищенню мотивації до навчання, так і розвитку критичного мислення.

Використання технології BYOD (Bring Your Own Device) дозволяє забезпечити диференційований підхід до студентів у процесі викладання навчальних дисциплін, задовольнити їхні індивідуальні потреби в наданні консультації викладачем із питань, що викликають труднощі (Клустер, 2001, 36–40), є ефективним засобом для розвитку критичного мислення (Urbano et al., 2020).

Педагогічний/науково-педагогічний працівник може запропонувати здобувачам пошукові завдання, які вони можуть виконати за допомогою власних пристроїв, як-от: 1) переглянути теми занять, які вивчатимуть у поточному семестрі; 2) поставити запитання (відкриті, закриті, уточнювальні); 3) сформулювати теми, які їх цікавлять; 4) пояснити значення педагогічних термінів; 5) знайти наукові статті, пов'язані з певною темою заняття; 6) ознайомитися із законодавчими документами, що регулюють освітню та наукову діяльність у ЗВО; 7) продемонструвати на екрані та прокоментувати результат свого пошуку та обговорити його з одногрупниками. Студенти долучаються до бесіди / дискусії, під час якої з'ясовують актуальність теми, питання, які мало досліджені. Отже, поєднується індивідуальна й групова форми роботи.

Розвитку в здобувачів освіти критичного мислення, сприяє мотивація до навчання, а також використання арт-терапії для покращення засвоєння складних тем, написання магістерської / курсової роботи та її захист, участь у наукових конференціях, тренінгах, починаючи з першого року навчання (Лапінська, 2005, 125–129). Розвиток критичного мислення сприяє підвищенню навчальних досягнень, а це має велике значення для успішної реалізації в майбутній професійній діяльності.

Застосування арт-терапії з метою розвитку в майбутніх педагогів критичного мислення. Організація занять: програма розрахована на 6 занять (по 50 хв). Заняття проходять двічі на тиждень. Кількість учасників: 10 студентів-респондентів-майбутніх педагогів (Левченко, 2024а, 46–47; 2024b, 52–53, 217–220).

Метою арт-терапії є гармонізація розвитку особистості через самовираження та самопізнання за допомогою художніх технік. Завдяки своїй міждисциплінарній природі арт-терапія здатна не лише здійснювати лікувальний / корекційний вплив на психофізичний стан, а й реалізовувати корекційну, психотерапевтичну, діагностичну, розвивальну та виховну функції (Левченко, & Лупаренко, 2024, 217–220), що є важливим для розвитку критичного мислення студентів. Відбувається зняття психосоматичної напруги, розвиток дрібної моторики, гармонізація особистості, зниження рівня тривожності, агресивності, імпульсивності.

Нейрографіка – це графічний метод трансформації свідомості, що розвиває критичне мислення. Сутність методики: у нейрографічній лінії, яка є спонтанною, не повторює себе. Водночас застосовується дрібна моторика рук, пов'язана з нейронними мережами мозку. Основним у цьому методі є зображення ліній / фігур. Кола – це символи гармонії, спокою. Трикутники – конфлікту. Квадрати означають стабільність, що може трактуватися як позитивно, так і негативно. Арт-терапія розширює світогляд, пам'ять, увагу, уяву, критичне мислення (Паньок, & Луговська, 2022, 24–30).

Керівник групи арт-терапії повинен забезпечити учасників необхідними для художньої творчості матеріалами / інструментами: наборами фарб, глиною для ліплення, іншими матеріалами (деревом, камінням, шматочками тканини, паперу, мушлі та кори (у разі потреби). Необхідно підкреслити, щоб члени групи відкрито висловлювали свої почуття та не турбувалися про художню цінність своїх творчих робіт.

Переваги арт-терапії: не існує обмежень у застосуванні: 1) будь-яка особа, незалежно від віку й рівня розвитку, може взяти участь у такій роботі; 2) є засобом вільного самовираження та самопізнання; 3) має інсайт-орієнтований характер. Особливості арт-терапії: екологічність, ефективність, різноманітність, розвивальна функція, ресурсність.

Арт-терапевтична сесія має таку структуру: 1) формування запиту; 2) вибір техніки; 3) підготовка матеріалів; 4) виконання основного завдання; 5) опис роботи; 6) відповідь на запитання; 7) унесення змін у роботу; 8) підбиття підсумків; 9) враження від роботи. Особливості арт-терапевтичного обговорення матеріалу: розповідь студента про своє навчання, як він бажає; опис (від першої особи) своєї роботи. Спонування студента фокусувати увагу на кольорах.

Звертаємо увагу на відсутність частини зображення, наявність бар'єрів, виправлення, пропорції, перспективи, розмір аркушу, обрані матеріали. Учасник програми повинен розповісти про те, що він відчував у процесі / після роботи. Важливо допомогти студенту усвідомити зв'язок між роботою, висловлюваннями про роботу та життєвою ситуацією.

Презентуємо вправу «Я – дерево», що використовувалася під час реалізації програми з метою отримання «ресурсу».

Обладнання для виконання вправи: аркуш паперу А3 /А4, фарби.

Алгоритм дій (візуалізація → малюнок дерева → написання тексту → розповідь → питання, зворотній зв'язок).

Оцінка діагностичних параметрів в арт-терапії: 1) формату аркушу паперу (великий / малий, альбомний / книжковий); 2) композиції малюнку (зміщення); 3) матеріалів для художньої творчості (стержнева ручка, простий / кольорові олівці, гуаш, акварель); 4) інших ознак (відсутність частин / перспективи). Діагностичні знаки в арт-терапії: символ, лінія.

Символіка ліній і форм: вертикальна лінія (хребет, розвиток, дух, творчість), горизонтальна лінія (руки, земля, надійність), кубок (таз, емоції, відчуття, пластика). Жіночі проформи: коло (цілісність, вічність, я, несвідоме), спіраль (розвиток), дуга (захист, егоїзм, дах), чаша (прийняття, альтруїзм), хвиля (гнучкість, швидкоплинність, рухливість). Чоловіча проформа: період (початок, кінець, концентрація), лінія (дія, напрямок, правильність, сила, насильство), квадрат (максимальний баланс, консерватизм), меандр (поєднання гнучкості та цілеспрямованості), кут (потенційність, свобода). Значення кольорів: червоний (сила, енергія, гнів, агресія), помаранчевий (м'яка сила, креативність, жага пригод), жовтий (радість, інтерес), зелений (мир, надія, розвиток), синій (повний спокій, самозаглибленість, печаль), фіолетовий (мрії, фантазії, прагнення до свободи), білий (колір свободи, поєднання всіх кольорів), чорний (відсутність кольору).

Презентуємо техніку «Коло мандали», що використовувалася під час реалізації програми з метою гармонізації та діагностики внутрішнього стану.

Обладнання для застосування техніки: арку паперу А4, гуаш / акварель.

Алгоритм дій (намалювати коло → розділити його на 12 частин → розфарбувати кожний сегмент (кольори: червоний, червоно-оранжевий, помаранчевий, оранжево-жовтий, жовтий, жовто-зелений, зелений, зелено-блакитний, синій, синьо-фіолетовий, фіолетовий, фіолетово-червоний) → обговорення).

Підбиваючи підсумки, зазначимо, що критичне мислення – одна з ключових компетентностей сучасного педагога-дослідника, що сприяє професійному саморозвитку, гнучкості мислення, умінню адаптуватися до змін, що відбуваються в освітньо-науковому середовищі, ефективному упровадженню інноваційних методів навчання, «відкритості» до нових ідей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонов, О. В., Антонова, О. Є. (2025). Застосування проектного методу у розвитку критичного мислення майбутніх фахівців. *Наука і техніка сьогодні*, (48), 494–508. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-7\(48\)-494-508](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-7(48)-494-508)
2. Клустер, Д. (2001). Що таке критичне мислення. *Міжнародний журнал про розвиток мислення через читання та письмо*, (4), 36–40.
3. Лапінська, С. В. (2005). Критичне мислення як об'єкт педагогічного дослідження в системі юридичної освіти. *Вісник ТГПУ*, (49), 125–129.
4. Левченко, А. В. (2024а). Аналіз підходів науковців до трактування поняття критичного мислення. Соціально-психологічні засади розвитку особистості в освітньому процесі : матеріали науково-практичної інтернет-конференції. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

5. Левченко, А. В. (2024b). Використання арт-терапевтичних методів для розвитку критичного мислення у майбутніх психологів. Наука та освіта в дослідженнях молодих учених : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції для студентів, аспірантів, докторантів, молодих учених (с. 52–53). Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

6. Левченко, А. В., & Лупаренко, С. Є. (2024). Особливості мотивації до навчання у здобувачів вищої освіти. VII Геретівські читання : збірник наукових статей, тез доповідей та інших матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. Тернопіль : ФОП Осада Ю. В.

7. Николаєску, І. О., & Соловей, Ю. О. (2025). Розвиток критичного мислення здобувачів вищої освіти через освоєння методології наукових досліджень . Імідж сучасного педагога, (5(224)), 21–26. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2025-5\(224\)-21-26](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2025-5(224)-21-26)

8. Паньок, Т. В., & Луговська, В. І. (2022). Арт-педагогіка та її значення в підготовці майбутніх викладачів образотворчого мистецтва. Місце України у розвитку світової науки : матеріали XII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (с. 34–30) . Черкаси.

9. Пометун, О. (2018). Критичне мислення як педагогічний феномен. Український педагогічний журнал, (2), 89–98.

10. Тісліченко, О. А. (2015). Розвиток критичного мислення учнів на уроках історії при вивченні діяльності історичних осіб. Таврійський вісник освіти, (3(51)), 230–235.

11. Усата, О. Ю., Блохіна, І. О., Гаврик, В. Є. (2025). Адаптація освітніх інновацій для розвитку критичного мислення здобувачів вищої освіти в контексті науково-дослідної діяльності. Академічні візії, (41), 1–12. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15031796>

12. Kosarieva, N., Vasylenko, O., Breslavets, N., Tamozhska, I., Anikina, I., & Mordovtseva, N. (2022). Methods of Critical Thinking in Classes of Philological Disciplines in Higher Education Institutions : Neuroscientific Approach. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience, 13(4), 459–470. DOI: <https://doi.org/10.18662/brain/13.4/399>

13. Tamozhska, I., Chubuk, R., Pienov, V., Myroshnychenko, N., & Prokofyeva, L. (2024). Innovative teaching methods for developing basic skills in higher education students through real professional contexts. Salud, Ciencia y Tecnología – Serie de Conferencias, (3). DOI: <https://doi.org/10.56294/sctconf2024.1214>

14. Urbano López de Meneses, B. (2022). PID_21_22_145_Anexo 1: Comunicación Congreso

Листопад О. А.
Державний заклад
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(Одеса, Україна)

ІНТЕРАКТИВНІ КНИГИ-ІГРИ ЯК ЗАСІБ ЦИФРОВОЇ ДИДАКТИКИ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ

Сучасна цифрова дидактика спрямована на створення гуманістично орієнтованого освітнього середовища, у якому цифрові інструменти підсилюють розвиток особистості дитини, а не замінюють традиційні педагогічні взаємодії. Науковці наголошують, що цифровізація має відбуватися у межах гуманістичної парадигми, орієнтованої на розвиток суб'єктності, творчості та активної взаємодії (Биков, Лещенко & Тимчук, 2017). У цьому контексті інтерактивні книги-ігри постають ефективним засобом цифрової